

ધોરણ : 7

ગુજરાતી

પુનરાવર્તન - 1

1. નીચે આપેલા શબ્દો ક્રોણકમાંથી શોધી તેના પર અને વાક્યપ્રયોગ કરો.

(સોહાગણ, તરિયાતોરણ, વિદ્યાધિકારી, ખારીલા, પ્રાયશ્ચિત, મુસાફરી, ધોધમાર, ગહેકવું)

મ	જા	કે	ર	ધો	સો	વિ
પ્રા	ય	શ્વિ	ત	ધ	લા	ખા
ના	થ	જી	કે	મા	ગ	રી
ત	રિ	યા	તો	ર	ણા	લા
વિ	ગ	હે	ક	વું	છા	ન
જા	પુ	હા	મુ	સા	ક	રી
વિ	ધા	ધિ	કા	રી	ઝ	મ

- (1) સોહાગણ સ્ત્રીઓ સાથીયા પુરે છે.
- (2) તરિયાતોરણ એટલે ત્રણ જાતના પાનનું તોરણ
- (3) ધનશંકરના માસા વિદ્યાઅધિકારીના હેડકલાઈ હતાં.
- (4) મહાદેવના કાકા ખારીલા હતાં.
- (5) પ્રાયશ્ચિત એટલે કરેલી ભૂલનો ડંખ ફૂર કરવો ત.
- (6) જો હવાઈજહાજની મુસાફરી કરી.
- (7) આજે ઘોધમાર વરસાદ પડ્યો.
- (8) ગહેકવું એટલે આનંદથી ઝૂમી ઉઠવું.

2. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(1) તમે મેળામાં જઈ શું શું ખરીદશો ? કોના માટે ?

➤ મેળામાં જઈને અમે વિવિધ વસ્તુઓ ખરીદીશું. નાના ભાઈ અને ભાણા માટે કુર્બાઓ અને વાંસળી, સિસોટી લઈશું. મીઠાઈની દુકાનમાંથી મીઠાઈ લઈશું. બહેન માટે એના શાણગાર માટેની જુદી જુદી વસ્તુઓ લઈશું. દાદા માટે લાકડી ને દાઈ માટે ધાર્મિક પુસ્તિકા લઈશું. અમે ત્યાંથી બા માટે ઘરવખરીની વસ્તુઓ લઈશું વગેરે વસ્તુઓ મેળામાં જઈને ખરીદશું.

(2) સાથીયા ક્યારે-ક્યારે પૂરવામાં આવે છે ?

> પૂજા, ઉત્સવ કે વિવાહ જેવા શુભ પ્રસંગોએ સાથીયા પૂરવામાં આવે છે.

(3) મહાદેવ તેના મિત્રોથી છુટો કેમ પડી ગયો ?

> મહાદેવ ગાયને મોલથી લચી પડેલા ખેતરમાં ચરતી જોઈ. એમને થયું કે ગાય પાકને નુકસાન પહોંચાડશે. તેથી ગાયને હંકી કાઢવા મહાદેવ તેના મિત્રોથી છુટો પડી ગયો.

(4) બાપુએ વિમાનમાં મુસાફરી કરવાનો ઇનકાર શા માટે કર્યો ?

➤ ગાંધીજી માનતા હતા કે જે વાહનમાં કરોડો ગરીબો મુસાફરી ન કરી શકે તેમાં પોતાનાથી બેસી શકાય નહિ. તેથી બાપુએ વિમાનમાં મુસાફરી કરવાનો ઇનકાર કર્યો.

(5) ચોમાસામાં કયાં-કયાં પક્ષી-પ્રાણીઓના અવાજો સંભળવા મળે છે ?

➤ ચોમાસામાં મોર ટહુકા કરે છે, દેઝકાં ડ્રાઉં ડ્રાઉં કરે છે અને તમરાંનો તીણો અવાજ સંભળાય છે.

3. તમારી શાળામાં લખાવેલાં પાંચ ભીંતસૂત્રોની યાદી કરો.

- (1) વિદ્યાનું ફળ ઉત્તમ ચારિશ્ચ અને સદાચાર છે.
- (2) શાળા અમારી તીર્થભૂમિ છે, જ્યાં જ્ઞાનગંગા વહે છે.
- (3) વિચાર કરવાની કળા એટલે કેળવણી.
- (4) પુસ્તકો જગ્રત દેવતાઓ છે, તેમને સેવીને તરત વરદાન મેળવો.
- (5) સ્વાશ્રય અને સંયમ એ ચારિશ્ચનાં બે ફેફસાં છે.

4. નીચે આપેલા ફકરામાં યોગ્ય વિરામચિન્હો મૂકી ફકરો ફરીથી લખો.

“જો, આ યજ્ઞમાં તું એકલી જ મારી સાથે છો. એટલે દિલ્હીમાં હું પહેલવહેલો જાઉં છું. મેં નોઓખલી જતાં તો નિશ્ચય કર્યો હતો કે ત્યાં જ કરવું અથવા મરવું અને સાથીઓને છૂટા કર્યા. પણ તને આ મારા યજ્ઞમાં ભાગીદાર બનવા માટે મેં રજા આપી. તું સાથે જ રહી, એટલે જેમ નોઓખલીમાં બધાને છોડીને આવ્યો તેમજ અહીં બિહારમાં પણ. બાકી દેવપ્રકાશ, હુજુર વગેરે છે તે અને મૃદુલાબહેન રહેશે. મૃદુલાબહેન મારા વતી બધું જ સંભાળશે અને કામ કરશે. પણ તને છોડીને કેમ જવાય ? એ તું પણ નહીં હશે. એટલે તારે મારી સાથે આવવાનું રહ્યું. ઓછામાં ઓછો સમય અને નાનામાં નાનો ત્રીજા વર્ગનો ડબ્બો પસંદ કરવાનો. પણ જોજે, આમાં તારી ખૂબ કસોટી છે હો !”

5. નીચેના શબ્દોના સમાનાર્થી શબ્દો લખો.

(1) રજિયામણું	= સુંદર
(2) ખારીલા	= ઈષાળુ
(3) પ્રાયશ્ક્રિત	= કરેલી ભૂલનો ઠંખ ફૂર કરવો તે
(4) રાન	= ઝંગાલ
(5) કેળવણી	= શિક્ષા

6. સૂચના મુજબ કરો.

(1) 'ર' વર્ણથી શરૂ થતા એસ શબ્દો લખો.

➤ રણ, રામ, રમકડું, રિયા, રાધા, રમેશ, રઘુયામણું, રાન, રજા, રામાયણ

(2) આ શબ્દોનો વાક્યમાં પ્રયોગ કરો.

(3) આ વાક્યોમાં સંજ્ઞા નીચે લીટી દોરો.

(4) સંજ્ઞાના અર્થમાં વધારો કરે એવા શબ્દો આ વાક્યોમાં ઉમેરો.

➤ (1) રણ : એક રણ હતું.

એક સુંદર રણ હતું.

(2) રામ : દશરથ રાજાના પુત્ર રામ હતાં.

દશરથ રાજાના પુત્ર મર્યાદાપુરુષોત્તમ રામ હતાં.

(3) રમકડું : રાધા પાસે રમકડું છે.

: રાધા પાસે સુંદર રમકડું છે.

(4) રિયા : રિયા છોકરી છે.

: રિયા હેણિયાર છોકરી છે.

(5) રાધા : રાધા - કૃષ્ણાની જોડી સૌને ગમે છે.

: રાધા કૃષ્ણાની જોડી સુંદર છે.

- (6) રમેશ : રમેશ ભાવનગર ગયો.
- : રમેશ સંસ્કારી નગરી ભાવનગર ગયો.
- (7) રણીયામણું : શ્રીકૃષ્ણાના વસ્ત્રો રણીયામણા લાગે છે.
- : શ્રીકૃષ્ણાના પીળા વસ્ત્રો રણીયામણા લાગે છે.
- (8) રાન : રાનમાં વૃક્ષો છે.
- : રાનમાં લીલાઇમ વૃક્ષો છે.
- (9) રજા : રજાઓમાં હું ગાંધીનગર જઈશ.
- : રજાઓમાં હું ગ્રીનસીટી ગાંધીનગરમાં જઈશ.
- (10) રામાયણ : રામાયણ હિન્દુ ધર્મનો ધર્મગ્રંથ છે.
- : રામાયણ હિન્દુ ધર્મનો પવિત્ર ધર્મગ્રંથ છે.

7. નીચે આપેલી કાવ્યપંક્તિઓમાં શબ્દો આડાખવળા થઈ ગયા છે. આ શબ્દોને યોગ્ય રીતે ગોઠવીને સાચી કાવ્યપંક્તિ લખો.

(1) જુ રે ચોક મોતીડે પુરાવીએ.

➤ મોતીડે ચોક પુરાવીએ જુ રે.

(2) હરિ હાથિયો ઘેર મલપતો આવે.

➤ ઘેર મલપતો આવે હરિ હાથિયો.

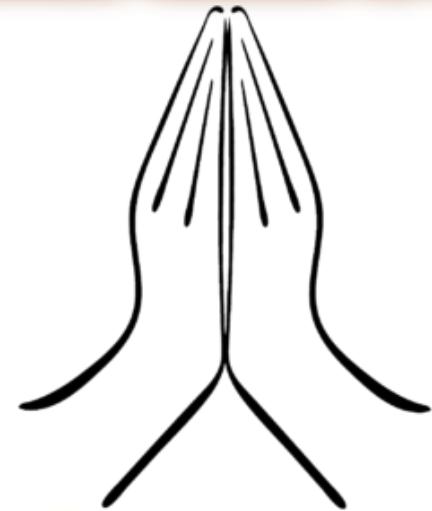
(3) આપણે કાલ સુધી મકાનમાં રહેતા'તા ને કાલથી વાછંટો રહેશે.

➤ કાલ સુધી રહેતા'તા આપણે ને કાલથી વાછંટો રહેશે મકાનમાં.

(4) ક્યાંક ચોમાસું રાનમાં ગાજે છે.

➤ ક્યાંક ચોમાસું ગાજે છે રાનમાં.

THANKS

FOR WATCHING